

Regenerace brownfields

Regenerace brownfields

*Zpracoval Odbor ekologie lidských sídel a člověka MŽP s využitím výstupů z projektu VaV-SM-2-68-04
„Možnosti a způsoby regenerace ploch brownfields s ohledem na environmentální optimalizaci urbanizovaných prostorů“,
řešitelem tohoto projektu byla firma Kolpron CZ, s.r.o.*

Obsah

Existuje český výraz pro „brownfield“?	2
Regenerace brownfields	3
Politiky a strategie na podporu regenerace brownfields	3
Přehled využitelných zdrojů informací o rozsahu a stavu brownfields v České republice	5
Vybrané ekonomické nástroje pro regeneraci brownfields v období 2007– 2013	11

PLANETA

odborný časopis pro životní prostředí

Ročník XV, číslo 3/2007

Vychází 6–12× ročně

Vydává Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, tel. 267 122 549, fax: 267 126 549

Tisk DOBEL, Lanškroun

Titul PLANETA má registrováno Ministerstvo životního prostředí
a časopis vychází jako monotematická čísla věnovaná problematice životního prostředí
MK ČR E 8063
ISSN – tištěná verze 1801-6898

Existuje český výraz pro „brownfield“?

Pro anglické slovo brownfield zatím český jednoslovný ekvivalent nemáme. Doslovný překlad „hnědé pole“ (jako opozitum k „zelená louka“) se neuplatňuje. Samo brownfield se uplatňuje jako termín spíše pracovní (skloňování kolísá: někdy si zachovává anglickou koncovku -s a neskloňuje se, jindy přejímá koncovky české), ale stále častěji bývá nahrazován různými, třeba několikaslovnými ekvivalenty podle toho, o jaký typ znečištěného území se jedná, např. opuštěné // bývalé // nevyužité // pochybně využívané // zastaralé průmyslové objekty (plochy, areály, zóny, území, lokality), (z)devastované // zpustošené průmyslové plochy, průmyslové znečištěné plochy, industriální objekty, průmyslové dědictví, průmyslem znečištěné pozemky, chátrající průmyslové kapacity, staré areály, plochy využívané v minulosti, pozemky, na kterých byla skončena původní výrobní nebo jiná činnost, ekologicky poškozené lokality, silně znečištěné pozemky,

pozemky se starou zátěží, pozemky postižené ekologickou zátěží, ekonomicky podvyužitá (z angl. underused) území, zanedbané pozemky. V souvislosti s obnovou a dalším využitím brownfieldů se pak píše o revitalizaci, (znovu)využití, regeneraci, rekultivaci, asanaci, konverzi, transformaci, rehabilitaci, přestavbě, vrácení k produktivnímu využívání, opětném využívání, integraci do městského organismu, novém funkčním využití, alternativním využití; tyto opisné výrazy totiž mají tu přednost, že z nich je zřejmý obsah, zatímco samo brownfield je příliš obecné a významově málo průhledné.

Máte tedy dvě možnosti: zůstat u „pracovního“ anglického výrazu, nebo – lépe – nahradit ho českým víceslovným výrazem podle konkrétního užití.

Jazyková poradna Ústavu pro jazyk český AV ČR

Regenerace brownfields

Problematika brownfields a jejich revitalizace je ve všech vyspělých zemích světa zhruba od konce 60. let 20. století významným tématem, které souvisí se změnami sociálně-ekonomické struktury jednotlivých regionů, se strategickým, územním i krajinným plánováním. Za tzv. „brownfields“ lze považovat nevyužívané zdevastované či narušené plochy a objekty v urbanizovaném území i ve volné krajině. Představují zásadní problém a překážku pro udržitelný rozvoj obcí, měst i regionů. Řešení této problematiky je vyjádřeno jako priorita v mnoha politikách a strategiích veřejných orgánů na státní, regionální i místní úrovni. Ministerstva životního prostředí (MŽP) se problematika brownfields dotýká velmi podstatně. Vztahuje se k otázkám ochrany životního prostředí, prevence a odstraňování ekologických zátěží, čistoty vod, ochrany horninového prostředí a půdy a v neposlední řadě péče o krajinu. MŽP má zájem na využití procesů revitalizací narušených ploch pro posílení ekologických funkcí na segmentech narušené krajiny a zlepšení prostředí v obcích.

Trend zvyšování záborů krajiny s přírodním charakterem, volné krajiny, pro rozšiřování urbanizovaných území nebo budování nových komunikačních sítí je dlouhodobě neudržitelný. Ústředním zájmem MŽP je dále postupné snižování záborů nenarušené krajiny pro nové aktivity a zvýšení efektivnosti využití zastavěných území. Jedním ze základů problému je současné nastavení společnosti a snaha investorů vyhnout se pozemkům s jakýmkoliv ekologickými zátěžemi či zdevastovanými budovami a podnikat na plochách, které nic z toho neobsahují. Ve většině případů dochází k záboru ploch v blízkosti obytných zón nebo v příměstské krajině v blízkosti významných dopravních tahů. Takové oblasti nejsou současnou legislativou chápány jako dostatečně hodnotné na to, aby byly chráněny. Podstatou problému však je, že při procesu záboru ploch novou výstavbou nedochází jen k bezprostřednímu zničení půdy, na níž stavba stojí, závažnější jsou také následné dopady, které takovéto umístění stavby vytváří např. snížení retenčních schopností krajiny, úbytek biotopů pro volně žijící živočichy atd.

Regenerace nevyužitých ploch v České republice si vyžaduje veřejnou iniciativu a podporu. Veřejné zásahy jsou o to nutnější, pokud se jedná o degradovaná území se sociálními a ekologickými problémy. Ekonomické nástroje, které mají povahu dotačních programů, jsou pro regenerace významným, ne-li zásadním nástrojem.

POLITIKY A STRATEGIE NA PODPORU REGENERACE BROWNFIELDS

Strategické dokumenty

Sektorové politiky nebo koncepty a strategie rozvoje územních celků (krajů, měst) jsou dokumenty, které vytvářejí rámcový plán pro zpracování programů rozvoje, jež mají návaznost

na alokaci veřejné podpory. Strategické programy rozvoje a jim podobné dokumenty jsou dokumenty politické, ale realizace není právně vymahatelná. Odkazy na obsah těchto dokumentů by měly sloužit k obhájení souladu s cíli rozvoje v dané oblasti u předkládaných projektů, zejména vyžadujících veřejnou participaci.

Státní politika životního prostředí (SPŽP) 2004–2010

SPŽP je základním rámcem veřejné podpory, který vychází z potřeby reagovat na vývoj v předchozích letech, a který směřuje k větší integraci cílů hospodářských, sociálních a environmentálních politik, a na který je nutné navázat přechodem z dokumentu resortního k dokumentu respektujícímu požadavky udržitelného rozvoje.

Tento cíl není prázdňím konstatováním, což dokazují části politiky věnované sektorovým politikám. V nich se SPŽP „snaží“ vytipovat směry další spolupráce, které nejen přispějí k lepšímu pochopení a uplatnění aspektů životního prostředí v činnosti partnerských resortů, ale také k podpoře realizace těch cílů, které napomáhají k oddělení trendů hospodářského rozvoje od pokračování negativních vlivů jejich činnosti na životní prostředí.

SPŽP je základním referenčním dokumentem pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí a měla by být inspirací a nástrojem napomáhajícím strategickému i každodennímu rozhodování. Dokument byl projednán ve vládě a schválen, což znamená, že ostatní resorty se s jeho zněním identifikují.

Brownfields se v Politice objevují již mezi výčtem nejzávažnějších problémů životního prostředí v souvislosti s nedostatečnou ochranou zemědělského půdního fondu a volné krajiny kdy v současné době „není dostatečně upřednostňován rozvoj na již dříve zastavěných či zdevastovaných plochách („brownfields“)“. Vedle pasivity k brownfields cituje analýza i vysoký počet rizikových starých ekologických zátěží. Brownfields řadí analitická část politiky i mezi vážné hrozby udržitelného rozvoje. SPŽP neobsahuje přímo cíle související s regeneracemi brownfields, ty ale mohou souviset s cíli v prioritní ose věnované Udržitelnému využívání přírodních zdrojů, materiálovým tokům a nakládání s odpady a č. 3. Životní prostředí a kvalita života. V ose č. 1 se jedná o podoblast 2.2.4 Ochrana půdy, kde je uloženo například Zvýšení účinnosti odvodů za zábor půdy se zohledněním biologické rozmanitosti na ní jako ekonomického nástroje plošné ochrany půdy např. valorizací sazebníku odvodů za odnětí půdy ze ZPF.

V kapitole 3 Státní politiky životního prostředí se tématu brownfields nepřímě dotýkají kapitoly související s krajinou, například opatření 3.4. Environmentálně příznivé využívání krajiny. Téma krajiny, která je s výskytem brownfields spojena, se objevuje i v části sektorové politiky, a to v kapitolách:

- Těžba nerostných surovin,
 - Zemědělství a lesní hospodářství,
- a zejména pak

- Regionální rozvoj, obnova venkova a cestovní ruch.
- Týká se to zejména tezí:
- podporovat města a obce při realizaci jejich záměrů v oblasti životního prostředí
 - podporovat programy, které souvisejí s péčí o přírodu a krajinu
 - podporovat místní samosprávy a nevládní organizace při realizaci Programu obnovy venkova
 - provázet program obnovy venkova s realizací Místní agendy
 - pečovat o krajinu rozvojem venkovské turistiky, ekoturistiky a ekoagroturistiky
 - revitalizovat železniční tratě a železniční stanice, jako možná centra služeb pro ekologicky šetrnou pěší turistiku a cykloturistiku
 - adaptovat stávající nevyužité hospodářské budovy pro ubytovací, restaurační a informační služby...

Zaměřením na krajinu, jejíž ochrana, plánování a tvorba má průřezový charakter, se SPŽP stává vodítkem i pro ostatní politiky.

Strategie udržitelného rozvoje ČR

Strategie byla schválena v roce 2004. Dokument by se měl stát konsenzuálním rámcem pro zpracování dalších materiálů koncepčního charakteru (sektorových politik či akčních programů) a měl by být důležitým východiskem pro strategické rozhodování v rámci jednotlivých resortů (i v rámci mezinárodních závazků, které ČR uzavřela), a dále pro meziresortní spolupráci a spolupráci se zájmovými skupinami.

Strategie má poměrně formální charakter, polovina dokumentu je věnována analýze SWOT v třech pilířích udržitelného rozvoje (ekonomický, sociální a environmentální). Téma brownfields se vyskytuje jak v analytické části, tak v části návrhu strategie.

SWOT a brownfields:

- **Ekonomický pilíř:**
Orientace nových investic na výstavbu „na zelené louce“ namísto na využívání zastavěných, ale již nevyužívaných ploch (brownfields).
- **Environmentální pilíř:**
Přetrvávající kontaminace půdy a horninového prostředí v některých městských aglomeracích; existence už jednou využívaných a zdevastovaných ploch a objektů
Brownfields se objevují i v opatřeních strategie, a to zejména v souvislosti s potřebou odstraňování ekologických zátěží, jako příležitost pro nový rozvoj a v oblasti územního plánování při pořizování územních plánů, a to jak na úrovni krajů a obcí, tak při zpracování Politiky územního rozvoje ČR, kde by měl vzniknout požadavek na přednostní využívání stávajících příp. opuštěných, již dříve využívaných

Národní strategie regenerace brownfields

Úkol na zpracování Strategie byl obsahem vládního usnesení č. 1100 ze dne 31. srpna 2005 „Zabezpečení investiční přípravy území pro umístění strategických průmyslových zón a k pokrytí nezajištěných prostředků státního rozpočtu na výstavbu průmyslových zón pro období od r. 2005 na území České republiky“, bodu III/8.

V současné době je Strategie stále ve fázi zpracování. Jediným existujícím dokumentem je tedy Národní strategie regenerace brownfields, zpracovaná zahraničními konzultanty Parsons Brickerhoff v rámci projektu Phare v roce 2005. Zadavatelem dokumentu byla agentura CzechInvest. Úkolem zpracovatelů bylo stanovit základ pro přijetí metodiky regenerace brownfields, která by byla používána po celé ČR. Podkladem pro strategii mělo být zpracování pilotních projektů v Moravskoslezském a Ústeckém kraji (databáze a pilotní projekty regenerace). Strategie měla zároveň definovat priority, projekty a rozpočty na příštích 5–10 let pro dva pilotní regiony a nabídnout vládě střednědobá až dlouhodobá řešení pro poskytování nemovitostí podnikům. Poslední úkol souvisí spíše s kompetencí zadavatele, což bylo i nesměřování, které výrazně charakter studie ovlivnilo.

Svá výsledná doporučení opřeli konzultanti o čtyři základní principy:

1. Princip **komplexnosti** by se měl projevit v záběru problematiky brownfields, kterou bude strategie pokrývat.
2. Princip **koordinovanosti** na úrovni horizontální (mezi zainteresovanými ministerstvy) i na úrovni vertikální (centrální řízení, kraje, obce, veřejnost).
3. Princip **ekonomické efektivity** spočívají v poměru vynaložených veřejných a soukromých prostředků (doporučeno 1:5–10).
4. Princip **decentralizace** – zpracovatel doporučil přihlížet ke specifickým potřebám regionů při definování priorit regenerací. Programy měly být zpracovány na základě konkrétních požadavků regionů tak, aby braly v úvahu počet, charakter, umístění a velikost brownfields. Krajské programy, nebo strategie se měly zároveň opírat o stávající strategie hospodářského rozvoje, regionální a environmentální strategie a měly by zahrnovat kvantifikované cíle, jak ten který brownfield k těmto strategiím přispěje.

Hlavním cílem navržené strategie bylo její zaměření na regeneraci pro účely nového využití pro průmysl a obchod související s tvorbou pracovních míst. Zdůvodněním tohoto přístupu je, že „nevýraznější (a nejnákladnější) problémy související s brownfieldsy byly způsobeny průmyslem“. Definice tohoto cíle odpovídá, jak bylo uvedeno, charakteru zadavatele, a v menší míře skutečnému stavu brownfields, neboť zemědělské brownfields jsou zastoupeny v nezanedbatelném počtu vedle brownfields průmyslových. Nicméně zpracovatelé upozorňují, že otázka zahrnutí zemědělských brownfields do národní strategie by měla být znovu nastolena.

Dále zpracovatelé upozorňují, že zpracování národní nebo regionální strategie, včetně jejích cílů a priorit, by mělo vycházet z průzkumu trhu nemovitostí a programů rozvoje kraje. Právě programy rozvoje kraje často ekonomii území opomíjejí, v případě brownfieldů by to však mohla být chyba.

Mezi variantní druhy kromě průmyslového a obchodního využití patří:

- maloobchod a distribuce,
- kanceláře
- volný čas (sportovní centra apod.)
- veřejný sektor (školy, úřady, pečovatelské)
- bytová výstavba.

Mezi variantní aktivity patří:

- bytová výstavba, veřejné budovy, volný čas a turistika,
- řešení problémů životního prostředí
- vyklizení a vyčištění lokality,
- terénní úpravy a dočasné využití,
- ponechat nevyužit.

Na základě regionálních programů rozvoje (hospodářský, sociální, životní prostředí) a jejich priorit je dle zpracovatelů vhodné zvážit, jak mohou k jejich řešení být využity brownfields.

V neposlední řadě je nutné regionální strategii regenerací definovat na základě dostupných **finančních zdrojů** a to na úrovni státních a především evropských zdrojů.

Dále je doporučeno, aby regionální strategie obsahovala akční plán (program pro dosažení cílů strategie na krátké období), měla definováno rozdělení úloh, odpovědností a zdrojů a určovat orgány pověřené realizací.

Mezi doporučení patří i metodické rozdělení **aktivit regenerace** na ty, které bude řídit a přímo realizovat veřejný sektor, mezi ty, ve kterých bude mít soukromý sektor nárok na získávání podpory a na ty, které bude možné řešit ve spolupráci.

Přehled využitelných zdrojů informací o rozsahu a stavu brownfields v České republice

Shromáždění údajů o rozsahu a stavu brownfields je podmínkou pro návrhy postupu jejich regenerace, což by mělo být řešením systematickým, neboť řešení problematiky regenerace brownfields „případ od případu“ je ve výsledku náročnější pro zdroje veřejné i soukromé.

Pro návrh systémového řešení je účelné disponovat informacemi o brownfields v komplexnějších vztazích a v širším měřítku. K získání obecného přehledu o počtu, charakteru a stavu brownfields na území České republiky lze částečně použít údaje z již realizovaných sčítání. Jedním z problémů existujících inventarů je však jejich nejednotnost, neboť pořizovatelé, jejich metody, měřítko, definice pojmu brownfields a cíle shromažďování informací byly odlišné, problematická je i aktualizace dat.

CELOSTÁTNÍ ÚROVEŇ

Vyhledávací studie pro lokalizaci brownfields na území ČR

Účel zpracování

Od roku 2005 probíhá v České republice zpracování tzv. vyhledávacích studií brownfields. Cílem vyhledávací studie na území jednotlivých krajů České republiky je vytipovat a zmapovat brownfields lokality, které představují postižená, nevyužívaná, nebo nedostatečně efektivně využívaná území. V těchto studiích se snaží zadavatelé – jednotlivé kraje a Czech Invest – brownfields inventarizovat a nalézt vhodné způsoby podpory revitalizace vytipovaných nevyužitých ploch. Účelem revitalizace těchto brownfields je optimální využití daných lokalit, podpora nových investic v oblasti podnikání, bydlení, volnočasových aktivit apod. a rovněž také zlepšení životního prostředí. S pomocí vyhledávací studie dojde postupně k vytvoření seznamu lokalit brownfields, který bude k dispozici pro všechny kraje v České republice. Tento seznam se následně stane základem pro přípravu dalších projektů a dokumentů, které se budou zabývat řešením regenerace brownfields. Výsledky vyhledávací studie budou sloužit především k vytipování projektů, které bude možné podpořit v rámci Operačního programu průmysl a podnikání, případně v rámci jiných programů či grantových schémat. Díky této studii také bude možné získat podklady pro návrh nových vhodných programů pro příští programovací období 2007–2013 a případně také pro vypracování národní strategie regenerace brownfields v České republice.

Postup zpracování

Vytipování lokalit probíhá ve třech krocích z důvodu postupné eliminace zjištěných lokalit. Cílem tohoto postupu je postupné zužování lokalit, které již nebude třeba podrobněji řešit. V prvním kroku je identifikováno cca 100 až 200 lokalit. Po zpracování kroku 1 je vybráno cca 20 až 30 lokalit k následné podrobnější analýze v rámci kroku 2. Po vypracování analýzy kroku 2 je vybráno maximálně 10 lokalit k následné detailnější specifikaci v rámci kroku 3, kde výstupem je zpracování návrhu revitalizace ploch.

Základní struktura postupu jednotlivých kroků je následující:

krok 1

- základní identifikační údaje a velikost lokality
- způsob využití lokality
- orientační analýza vlastnických vztahů
- hrubý odhad investičních nákladů na revitalizaci lokality
- shromáždění známých či zamýšlených (potencionálních) investičních záměrů,
- identifikace minulých, současných a možných budoucích využití lokalit
- existence ekologických zátěží
- dopravní dostupnost

krok 2

- vazba na územně plánovací dokumentaci
- podrobnější zjištění struktury vlastnických vztahů

- zmapování předpokládaného či potvrzeného rozsahu ekologických škod, zařazení lokality podle kategorie
- analýza stavu technické infrastruktury
- analýza stavu existujících objektů
- vyčíslení hrubých rozpočtových nákladů a harmonogram nákladů na revitalizaci lokality
- zjištění, zda-li je plocha mimo dosah inundačních území
- posouzení možných konfliktů se zájmy chráněnými dle zák. 114/1992 Sb.
- zjištění, zda lokalita byla či je, na základě oficiálního rozhodnutí, předmětem podpory z veřejných zdrojů
- rozšířená dopravní dostupnost, vzdálenost od významných aglomeračních center

krok 3

- podrobná analýza vlastnických vztahů; posouzení struktury vlastnických vztahů
- stav a návrh stavebně-technického, urbanistického a architektonického řešení projektu
- časový plán ve formě harmonogramu realizace projektu
- záměry vlastníka s danou lokalitou; ochota vlastníka/ků revitalizovat danou lokalitu
- popis reliéfu
- posouzení inženýrsko-geologických poměrů
- stanovení půdních poměrů na lokalitě
- posouzení možných střetů záměru na regeneraci brownfields
- posouzení stavu, kapacity a možného navýšení kapacity médií

- analýza ochranných pásem a ostatních zákonem chráněných zájmů identifikace hlavních potenciálních problémů v rámci posuzování vlivů stavby na životní prostředí dle zák. č. 244/1992 Sb., zák. č. 100/2001 Sb. (EIA) a zák. č. 76/2002 Sb. (IPPC)

Závěrečné stanovení pořadí doporučených lokalit na základě analýzy zjištěných údajů v kroku 3. Tato studie byla k 16. 10. 2006 zpracována pro kraje

- Karlovarský
- Pardubický
- Zlínský
- Vysočina
- Jihomoravský
- Středočeský
- Jihočeský

Ke stejnému datu byly studie rozpracované v krajích

- Královéhradeckém
- Jihočeském
- Plzeňském

Studie byly k výše uvedenému datu zahajované nebo dosud nezahájené v krajích

- Libereckém
- Olomouckém
- Ústeckém
- Moravskoslezském

Dokončení všech studií předpokládá Czech Invest v prvním čtvrtletí roku 2007.

Dosavadní výsledky*

Díky vyhledávací studii bylo celkem lokalizováno 3 096 lokalit, rozloha celkem činí 11 060 ha a plocha zastavěná objekty je 22 609 tis. m².

Dnes lze stanovit rozdělení brownfieldů na území ČR následovně (vztaheno k počtu brownfieldů v ČR):

- 30 % průmyslové
- 40 % zemědělské
- 6 % armádní
- 10 % občanská vybavenost
- 4 % bydlení
- 10 % ostatní.

Dále lze konstatovat, že více než 50 % brownfieldů není ekologicky zatíženo a více než 70 % je v soukromém vlastnictví.

Projekt Brownfields 3000

Vyhledávací studie umožnila vytvořit databázi brownfieldů. Prostřednictvím projektu Brownfields 3000, který vznikl v rámci Národní strategie regenerace brownfieldů v ČR, by se – dle sdělení zástupců CzechInvestu na konferenci Brownfields Invest Czech 2006 – ideálně mělo ze 3 000 zmapovaných brownfieldů 25 % realizovat do roku 2013. (U výrobních brownfieldů se předpokládá financování z Operačního programu Podnikání a inovace – Program Nemovitosti: pro období 2007–2013 cca 10 mld. Kč.)

Následující tabulka udává stanovené priority v postupu realizace jednotlivých brownfieldů dle jejich lokalizace a typu.

Lokalizace v území	1 Priorita ++*	2 Priorita +	3 Priorita -
A – „intravilán“ měst a obcí kompaktní, zastavěné urbanizované území města a obcí:	velké a střední: - průmysl - bydlení - občanská vyb.	velké a střední: - průmysl - bydlení - občanská vyb.	malé plochy: - průmysl - bydlení - občanská vyb. velké a střední: - zemědělství
B – „extravilán“ měst a obcí urbanizovaná, ale periferní část sídel, řídce zastavěná	velké a střední: - průmysl - bydlení - armáda	velké a střední: - průmysl - bydlení - armáda	malé plochy: - průmysl - bydlení - občanská vyb. velké a střední: - zemědělství - občanská vyb.
C – meziměstská území mimo sídla spádového regionu, volné či rozvolněné plochy	velké a střední: - letiště - zemědělství	malé plochy: - průmysl - bydlení - zemědělství	velké a střední: - armáda - vytěžené doly

* BF's s ekonomickým přínosem, BF's s ekologickou zátěží, BF's s historickým akcentem.

Ostatní projekty a metodiky

Projekt brownfields – Revitalizace deprimujících zón pro veřejnou správu (2004–2006), VaV WB-41-04

Řešiteli projektu v gesci MMR jsou EC Harris, IURS, DHV, ČVUT FS Brno. Cíli projektu je:

- seznámit obce s problematikou brownfields,
- poskytnout obcím jednoduché nástroje,
- umožnit regionu vyhodnocení situace vlastních brownfields,
- využít pozitivních existujících zkušeností revitalizace,
- komunikovat a informovat o podstatě problematiky,
- připravit dostatečné povědomí pro úpravy právního rámce,
- připravit půdu pro přebírání mezinárodních zkušeností.

Partnerské zpracovatelské organizace oslovily Středočeský kraj, v jehož rámci by měl projekt probíhat. Součástí projektu je plošná bilance brownfields v kraji. Úkolem by rovněž mělo být zpracovat jejich typologii, a vytvořit tak šanci na jejich znovuvyužití. Práce by se měly soustředit na úroveň pověřených obcí.

Projekt se skládá z následujících částí:

- problémová mapa,
- úvodní seminář,
- webová stránka (www.brownfieldsinfo.cz),
- publikační a propagační akce,
- databáze případových studií,
- sjednocující metodologie,
- hlubší analýza a indikátory,
- kontrolní a rozhodovací pomůcky – nástroje k řízení procesu,
- studie zahraničních přístupů,
- řešerše právního rámce,
- pomoc vybranému regionu s analýzou dat a návrhem opatření,
- pomoc vybraným obcím s provedením hloubkové analýzy (cca 50 % pověřených obcí),
- pomoc třem vybraným obcím s rozvojovým záměrem,
- pomoc s přípravou nadnárodního projektu.

Struktura významných dalších částí:

- Část 1: Problémová mapa:
 - dotazník brownfields – „deprimujících zón“
Důvodem je pořízení dat, která umožní analyzovat stav konkrétních zón, porovnat data a identifikovat nejčastěji se vyskytující problémy. Vazba na dotazník projektu Národní strategie regenerace brownfields pro ČR (www.regenerace.org), bude tak možné využít i stávající data z Ústeckého a Moravskoslezského kraje. Data budou shromážděna zejména k:
 - typu brownfields,
 - velikosti a charakteru,
 - struktuře vlastnických vztahů,
 - lokalitě,
 - předpokládané kontaminaci,
 - problematice následného využití,
 - dotazník analýzy místa, obce
Důvodem pro zpracování je získání základních údajů pro podrobnější analýzu místa, kde se nachází deprimující zóna(y), vyhodnocení místní situace, možnost rozvoje:
 - obecní lokalizační klasifikace,
 - polohová klasifikace brownfields v obci,
 - klasifikace převažující kulturně technické hodnoty brownfields,

- další indikátory typu poměr brownfields/zastavěné území, zastavitelné/zastavěné území apod.,
- problémová mapa brownfields (podvyužitých území) na obcích 2
- desktopová aplikace GIS (např. řešení fy ESRI ArcGis, grafický systém),
- V grafickém vyjádření budou hranice současně zastavěného území obce, hranice zastavitelného území, příp. hranice MPZ/MPR, plochy brownfields v rozlišení původního využití – korespondující s databází brownfields, další údaje upřesňující kvalitu umístění v rámci sídla, které umožní vytvoření priorit (centrum, u hlavních komunikací apod.).

- Část 5: Databáze případových studií:
 - tato databáze bude shromažďovat detaily o procesu rehabilitace brownfields,
 - budou do ní vkládány projekty, které se realizují a nebo které jsou již hotové,
 - bude sloužit k dokumentaci procesu rehabilitace a také k dokumentaci a vyhodnocování jednotlivých aspektů rehabilitace brownfields (cena, ekologické poškození, konsolidace majetku atd.),
 - umožní vytvořit případové studie podobné těm, které jsou uvedeny v příloze příručky pro obce o brownfields,
 - do databáze se budou vkládat místní projekty.

- Část 12: Pomoc vybraným obcím s provedením hloubkové analýzy:

Demonstrace nástrojů vytvořených v rámci projektu, seznámení 3 obcí s procesem vedoucím k mobilizaci místního zájmu o tuto problematiku:

- pomoc obcím s provedením hloubkové analýzy, vyhodnocením a identifikací místních priorit a k nim příslušných opatření,
- návrh vhodných opatření,
- součinnost při seminářích městských odborů, zaměření na vytvoření shody a porozumění mezi odbory,
- součinnost při setkání s veřejností a při představení záměru,
- aplikace příslušných opatření na místní priority,
- technická asistence zejména v ekonomické části jednotlivých projektů.

- Část 13: Pomoc třem vybraným obcím s rozvojovým záměrem:

Konzultace obcím bude směřovat na dotčené odbory městských úřadů:

- pomoc s výběrem rozvojového záměru na základě priorit a limitů vzniklých z předešlých analýz,
- technická asistence zejména v ekonomické části projektu.

Příručka pro obce (Brownfields snadno a rychle)

Tato příručka byla sestavena v rámci Projektu brownfields – Revitalizace deprimujících zón pro veřejnou správu. IURS chce v příručce oslovit co největší množství možných řešitelů problematiky brownfields. Chce se podělit o své zkušenosti a chce proto vytvořit co nejširší platformu pro výměnu názorů a oborových zkušeností. IURS zdůrazňuje nutnost, aby se do procesu revitalizace území brownfields zapojil zejména soukromý kapitál. Úkolem příručky je rovněž podpora veřejné správy v tom,

aby byla schopna soukromému kapitálu takové zapojení vhodně umožnit.

Cílem příručky je: vysvětlit příčiny existence brownfields a důvody, které brání jejich novému využití. Příručka by měla napomoci obcím porozumět problematice brownfields na jejich území a poskytnout návod, jak provést základní průzkum brownfields. Publikace chce rovněž seznámit obce s riziky, jež proces regenerace brownfields přináší a cílem také je rozšíření okruhu obcí, které na základě vlastního porozumění problematice brownfields pomohou koordinovat aktivity v oblasti tvorby nových nástrojů a úpravy právního rámce. Příručka se zabývá hlavně územní stránkou problematiky brownfields. Vysvětluje základní přístup k této problematice tak, aby umožnila pochopit a vyhodnotit možnosti dalšího využití těchto znevýhodněných lokalit. Příručka uvádí příklady posouzení potenciálu brownfields v obci a poukazuje na možná rizika, která rozvoj na již jednou zastavěném území představuje.

Podrobněji se zabývá následujícími aspekty:

- hlavní bariéry regenerace brownfields,
- problematika financování brownfields,
- otázka angažování se obcí v podpoře revitalizace,
- územní problematika brownfields,
- posouzení místní situace brownfields,
- otázky poškození,
- brownfields a trh,
- podpora veřejnosti.

Adresáty příručky jsou zejména pracovníci a zastupitelé pověřených obcí, ale měla by také sloužit všem těm, kteří se potřebují rychle seznámit se základy této velmi široké mezioborové a mezi-rezortní problematiky.

Kompletní příručka je uvedena na stránce MMR v oddíle Výzkum a vývoj na adrese <http://www.mmr-vyzkum.cz/default.asp?D=4.9.2006&T=0:44:52&Page=06>

Metodika pro revitalizaci brownfields

Materiál byl upravován v roce 2006 v rámci projektu Ministerstva pro místní rozvoj č. WB-13-04 „Regenerace neprůmyslových deprimujících zón jako součást strategie regionálního rozvoje“. Zpracovatelem je Katedra podnikové ekonomiky Hospodářské fakulty Technické univerzity v Liberci a Agentura regionálního rozvoje s.r.o.

Publikace je určena zejména pracovníkům krajských a obecních úřadů i soukromým investorům.

Je popsána metodika a postupy vedoucí k identifikaci, analýze a následnému zpracování projektu revitalizace brownfields.

Hlavní kapitoly:

- monitorovací aktivity
- hodnocení využitelnosti objektů brownfields a investorská kritéria
- příprava a tvorba dokumentace
- implementace do projektů
- zdroje financování brownfields
- studie proveditelnosti

Metody přístupu k rekonverzi a revitalizaci brownfields

Jedná se o projekt města Hradce Králové, přednesený na „konferenci brownfields“ dne 29. 11. 2004 Ing. arch. Vladimírou Šilhánkovou. Projekty v rámci města vycházejí ze strategického plánu, opatření 1.1 rekonverze a revitalizace brownfields. V rámci opatření provedlo město Hradec Králové v roce 2005

pasportizaci nevyužitých ploch a objektů, údaje jsou uloženy v databázi. Pro vyhodnocení budou použity Společné evropské indikátory EDSI.

Projekt Optimální postup regenerace a dalšího využití opuštěných průmyslových ploch na Ostravsku

Projekt zpracovala VŠB Ostrava, informaci na „konferenci brownfields“ přednesla Ing. Barbara Vojvodíková. Řešeno v rámci úkolů CEZ MŠM 271200018 (1999–2004), GA ČR 103/03/P064.

- brownfields v informačních systémech o území, databáze v Ostravě, vlastnické vztahy, funguje v MiS.
- charakteristiky, identifikace typů dle možného využití.
- zahraniční zkušenosti, podněty v oblasti legislativní a financování.
- stav informačních systémů (slovníček brownfields).
- praktický manuál pro obce s návrhy postupů regenerace, osnova ekonomického hodnocení projektů.
- projekt Trojického údolí – modelový příklad regenerace bývalých dolů.

Problematika revitalizace brownfields v ČR a metodika monitorování brownfields pro obce

Projekt Ústavu pro ekopolitiku, přednesený na „konferenci brownfields“ Mgr. Tomášem Gremlicou. Týkal se:

- analýzy právních nástrojů ovlivňujících revitalizaci brownfields,
- metodiky monitorování brownfields v obcích ČR – jednalo se o monitorovací průzkum v 60 obcích, kdy bylo evidováno 1 300 brownfields.

Státní politika ŽP upřesněna usnesením vlády č. 235 z 17. 3. 2004. Revitalizace brownfields dle MPO představuje v průměru 3 mil. Kč/ha, 6 000 lokalit, celkem cca 75 mld. Kč na všechny brownfields v ČR (cca 250 km²).

Mezinárodní projekt firmy Parsons Brickerhoff

Zpracováno v rámci Národní strategie regenerace brownfields (garant CzechInvest). Projekt byl přednesen na konferenci Ing. Evou Spasovovou (OSA) a týká se:

- způsobu monitorování brownfields,
- monitoringu brownfields v Ústeckém a Moravskoslezském kraji,
- strategie řešení vybraných území (lokality: Vagónka Studénka, Posádka Podbořany, Plynárna Úžín, areál Nad Porubkou v Ostravě, bývalý důl v Dolní Suché),
- vytváření jednotek pro regeneraci brownfields v jednotlivých krajích (v Ústeckém se vytvořila v rámci RRA, v Moravskoslezském funguje v rámci krajského úřadu).

Typologie brownfields z hlediska využitelnosti – kombinace faktorů:

- lokalizace v obci,
- kontaminace území,
- zastavěnost a typ zástavby v území.

Kombinací vzniká 8 typů od nejjednodušší řešitelných, tj. v dobré poloze, bez kontaminací a složitě odstranitelných staveb až po brownfields v neatraktivní poloze s kontaminovanou půdou a obtížně demolovatelnými objekty.

Typologie dle budoucího využití:

- soukromými prostředky stavěné bydlení, komerce, průmysl,
- veřejnými prostředky stavěné bydlení, komerce, průmysl,

- volný čas a vegetace, např. parky, golfové hřiště atd.,
- otevřené plochy.

V modelových případech činily náklady na 1 pracovní místo cca 17 000 EUR, v EU je běžné 23 000 EUR, ve Velké Británii až 40 000 EUR.

Řešením financování projektů je kombinace veřejných a soukromých finančních prostředků, nákladnost pro veřejný sektor stoupá s komplikovaností z hlediska využitelnosti a u budoucího využití pro volný čas, otevřené plochy.

Revitalizace projektů má 3 stěžejní fáze:

- projekt,
 - přípravu území,
 - rozvoj území.
- Dílčí části mohou být:
- návrh využití území,
 - rámec pro sanaci a rekultivaci,
 - program pro regeneraci,
 - seznam a využití stávajících podkladů,
 - vliv na životní prostředí,
 - výhled rozvoje,
 - marketing,
 - ekonomie a zdroje financování.

Výstupy programu jsou publikovány na internetu – www.brownfields.cz

Projekt Průmyslové dědictví ČR a brownfields

Projekt představil Prof. ing. arch. Tomáš Šenberger z Výzkumného centra průmyslového dědictví při ČVUT Praha. Postupně se zpracovává databáze významných průmyslových staveb, částečně zohledněny i s ní související brownfields.

Program na podporu rozvoje průmyslových zón

Jedná se o program MPO, v jehož rámci je zahrnuta podpora brownfields (<http://www.mpo.cz/dokument862.html>). V rámci programu byly zahájeny zatím 3 významné projekty týkající se:

- 1. etapy zóny Triangle (u Žatce),
- části areálu Škody Plzeň,
- části areálu cukrovaru v Lovosicích.

Jedná se o podprogramy Příprava průmyslových zón a Regenerace průmyslových zón. Území brownfields je možné transformovat pouze pro budoucí využití pro výrobu.

Program Podpora rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů

Jde o program MMR, který je regionálně zaměřený na Severočeský a Moravskoslezský kraj (http://www.mmr.cz/upload/files/dotace/Prehled_programu_rozvoje_v_pusobnosti_MMR_CR_2006.pdf).

KRAJSKÁ ÚROVEŇ

Dále je uveden přehled dalších studií, které se zabývají pasportizací brownfields v některých krajích.

Jihočeský kraj

Problematika evidence brownfields je v tomto kraji spojena s nabídkou ploch a objektů pro investory. RERA (Jihočeská regionální rozvojová agentura) provedla pro krajský úřad Jihočeského kraje evidenci nejvýznamnějších lokalit určených k nabídce investorům. V tomto materiálu převládá hledisko nabídky ploch (respektive objektů) a jsou zde evidovány a prezentovány nemovitosti, které neodpovídají ani širší definici toho, co si lze pod pojmem „brownfield“ představit. Sledované parametry jsou následující:

- název lokality,
- rozloha,
- zastavěná plocha (výroba, administrativa), plocha pozemku,
- popis areálu,
- popis technického stavu objektů,
- možnost využití dle ÚPD, omezení využití území,
- technická infrastruktura,
- dopravní napojení,
- platnost ekologického auditu,
- existence ekologické smlouvy,
- poškození ekologickou zátěží,
- návrh vhodných funkcí na nové využití.

Karlovarský kraj

Seznam brownfields byl pro krajský úřad zpracován Regionální rozvojovou agenturou Egrensis. Materiál dokumentuje celkem cca 40 areálů různé velikosti lišící se i svými charakteristikami. Ty jsou popsány prostřednictvím základních charakteristik:

- název,
- lokalizace,
- výměra,
- předpokládaná účast obce na revitalizaci,
- způsob využití podle územního plánu,
- charakteristiky nezaměstnanosti v obci a mikroregionu,
- existence platné ekologické smlouvy,
- zda byl vyhlášen na nemovitosti konkurz,
- dopravní infrastruktura,
- vlastnické vztahy,
- charakteristika a popis areálu a objektů v něm,
- příložená fotodokumentace.

Rozvojová agentura rovněž průběžně vede a aktualizuje databázi a provádí dílčí vyhodnocení. Přehled byl dále rozpracován ve Vyhledávací studii brownfields.

Ústecký kraj

Pro brownfields v kraji existuje databáze sestavená řešiteli programu Strategie brownfields, která je spravována v současné době agenturou CzechInvest.

Jihomoravský kraj

Brownfields v kraji jsou evidovány také jako plochy pro investory, to znamená, že v seznamu cca 80 ploch jsou uvedeny nemovitosti, které odpovídají definici brownfields spolu s dalšími investičními příležitostmi. Tento seznam zpracovala a udržuje rozvojová agentura RERA Jihomoravského kraje. Struktura evidovaných údajů:

- informace o obci, kde se brownfield nachází,
- dopravní poloha,
- charakteristika pracovního trhu,
- možné dotace.

Olomoucký kraj

Brownfields jsou v kraji kromě připravované Vyhledávací studie evidovány prostřednictvím krajského úřadu, který také databázi spravuje. V seznamu jsou evidovány brownfields průmyslové, zemědělské a těžební, jsou však také evidovány i objekty (plochy) jiného původu, např. církevní. V seznamu je vedeno cca 60 položek v následující struktuře šetřených údajů:

- obec, název lokality,
- plocha,
- využití dle ÚPD,
- poslední známé využití,
- doba a důvod nevyužívání.

Moravskoslezský kraj

Pro brownfields v kraji existuje databáze sestavená řešiteli programu Strategie brownfields, která je spravována v současné době agenturou CzechInvest. K dispozici jsou prostřednictvím krajského úřadu informace o nejvýznamnějších brownfields s následující strukturou sledovaných parametrů:

- lokalizace,
- plocha,
- dopravní infrastruktura,
- vlastnické vztahy,
- bývalé využití,
- technický stav a stávající příp. využití objektů, ev. ploch,
- event. charakteristika dalších možností využití.

V současnosti je v přípravné fázi zpracování vyhledávací studie brownfields, která by podrobněji zmapovala a aktualizovala stav těchto ploch na území kraje.

Vybrané ekonomické nástroje pro regeneraci brownfields v období 2007–2013

Po vstupu do Evropské Unie se České republice otevřela možnost čerpání ze strukturálních fondů a z kohezního fondu. V období 2004–2006 se pro regeneraci brownfields staly nejvýznamnějšími Operační programy Ministerstva průmyslu a obchodu OP Průmysl a podnikání a OP Infrastruktura v gesci Ministerstva životního prostředí. První z nich obsahoval podprogram Reality zaměřený na projekty regenerace průmyslových zón a objektů. Druhý zmíněný operační program zahrnoval podprogram na podporu odstraňování ekologických škod. Další možnosti podpory regenerace nevýrobních brownfields byly vymezeny ve Společném regionálním operačním programu SROP. Finanční prostředky pro Českou republiku budou v novém období diferencovány. V tabulce jsou uvedeny základní možnosti čerpání finančních prostředků pro objekty brownfields spadající do jednotlivých kategorií.

Přehled operačních programů se vztahem k regeneracím v období 2004–2006 a jejich vývoj v období 2007–2013

N-národní E-evropský	Program do roku 2006
E	OP Infrastruktura
E	SROP
N	Podpora rozvoje bydlení
N	Program obnovy venkova
E	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
E, N	Leader +, Leader ČR
N	Programy podpory regionálního rozvoje
N	Odstraňování starých ekologických zátěží
E	OP Průmysl a podnikání (program Reality)
N	Program na podporu rozvoje průmyslových zón
N-národní E-evropský	Navazující program od roku 2007
E	Operační program Životní prostředí
E	ROP pro jednotlivé NUTS II
E	Integrovaný OP
E	Program rozvoje venkova
E	Program rozvoje venkova
E	Program rozvoje venkova
N	některé budou pokračovat (MMR)
E	OP Životní prostředí (MŽP)
E	OP Podnikání a inovace (program Nemovitosti)
N	Program podpory podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Dva poslední programy uvedené v tabulce jsou programy pod gesci Ministerstva průmyslu a obchodu, řízené agenturou CzechInvest. Jelikož se jedná o programy zaměřené na podporu regenerací pro podnikání, nebude jim v následujícím textu věnováno více pozornosti.

Tematické (sektorové) operační programy navazují na rozvojovou strategii a cíle politiky soudržnosti definované v Národním rozvojovém plánu ČR (NRP) pro období 2007–13. Sektorové operační plány převádí jednotlivé priority NRP do konkrétních oblastí podpor, které jsou přesně věcně vymezeny a navzájem oddě-

leny. Společně však tvoří SOP jeden logický celek oblastí podpory z fondů EU. Sektorové operační programy se budou realizovat ve všech regionech soudržnosti ČR (tzv. regionech NUTS II.) s výjimkou hl. m. Prahy. Pro Prahu je řešení problematiky brownfields obsaženo v operačním programu OP Konkurenceschopnost.

Pro programové období 2007–13 se připravuje 7 sektorových operačních plánů (OP) – dle jednotlivých věcných priorit rozvoje regionů ČR. Prostřednictvím těchto 7 SOP, 7 ROP a Operačního plánu Technická pomoc bude v ČR realizován cíl Konvergence politiky soudržnosti EU.

Rídícím orgánem odpovědným za řádnou realizaci sektorového operačního programu bude vždy věcně příslušný ministerský resort nebo Regionální rada pro NUTS II

Aktuální verze všech operačních programů lze nalézt na adrese <http://www.strukturalni-fondy.cz> nebo na webových stránkách příslušných ministerstev. V gesci Ministerstva životního prostředí je pro plánování období 2007–2013 Operační program životní prostředí.

Operační program životní prostředí

Prioritní osa 4: Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Oblast podpory: 4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží

Podporované aktivity:

- inventarizace a kategorizace priorit starých ekologických zátěží na kontaminovaných místech;
- zpracování Analýz rizik a Aktualizovaných analýz rizik u lokalit vybraných z materiálu „Regionální seznamy priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží – aktualizace 2002, MŽP, říjen 2002“ a jeho aktualizací z let 2004 – 2006;
- sanace vážně kontaminovaných lokalit (průmyslové objekty, vojenské a zemědělské areály, brownfields s výskytem SEZ) ohrožujících složky životního prostředí a zdraví člověka, v případech, kdy žadatel o podporu není původcem kontaminace nebo původce již neexistuje (stará ekologická zátěž).

Realizační orgány:

Rídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí, zprostředkujícím subjektem je Státní fond životního prostředí.

Příjemci podpory poskytované v rámci Prioritní osy 4 mohou být:

- neziskové organizace, územní samosprávné celky a jejich svazky, občanská sdružení, podnikatelské subjekty, příspěvkové organizace, organizační složky státu, organizace založené podle zvláštního zákona, např. zák. 77/1997 Sb., o státním podniku

Prioritní osa 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny

Oblast podpory: 6.1 Implementace a péče o území soustavy Natura 2000

Oblast podpory: 6.2 Podpora biodiverzity

Oblast podpory: 6.3 Obnova krajinných struktur

Podporované aktivity:

- realizace opatření navržených v rámci schválených komplexních pozemkových úprav zaměřených na výsadby zeleně v krajině a ochranu půdy,
- příprava a realizace prvků územních systémů ekologické stability,

- zakládání a obnova krajinných prvků (výsadba a obnova remízů, alejí, soliterních stromů, větrolamů atd.), břehových porostů a historických krajinných struktur (vč. polních cest a ošetření stromů ve významných alejích), péče o památné stromy,
 - opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ve zvláště chráněných územích, územích soustavy Natura 2000, vymezených regionálních a nadregionálních biocentrech územních systémů ekologické stability, a to dosažením druhové a prostorové skladby porostů, odpovídající místním přírodním podmínkám,
 - realizace lesopěstebních opatření biologického charakteru pro vytvoření základních podmínek a nastartování procesu regenerace současného stavu lesů v prioritních oblastech pásem ohrožení emisemi (podle stávající legislativy pásma ohrožení A až C) ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000.
- Do podpory lze v případě realizace prvků územních systémů ekologické stability zahrnout i náklady na výkupy pozemků, a to s výjimkou fyzických osob.

Oblast podpory: 6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny

Podporované aktivity:

- individuální projekty pro zakládání a revitalizaci významné sídelní zeleně s preferencí druhové skladby posilující diverzitu sídelních biotopů a vztah obyvatel sídel (zejména dětí a mládeže) k přírodě: podpora je zaměřena na zakládání a obnovu parků a další trvalé nelesní zeleně na plochách vymezených v územně plánovací dokumentaci, stromořadí a významných skupin stromů uvnitř sídel, hřbitovů, městských a obecních lesoparků a školních zahrad,
- zakládání a regenerace zeleně v rámci tvorby zeleného prstence kolem sídla, vymezené v územně plánovací dokumentaci,
- výsadba vegetace s přírodě blízkým charakterem na místě dřívě odstraněných malých a ekonomicky těžko využitelných brownfields, jiných staveb a zařízení, zátěže či následků geologického průzkumu,
- odstranění nebo zajištění nevyužívaných staveb a dalších objektů ve zvláště chráněných územích a územích zařazených do soustavy Natura 2000.

Realizační orgány:

Rídícím orgánem bude Ministerstvo životního prostředí, zprostředkujícím subjektem Státní fond životního prostředí (SFŽP). Ekologické a technické hodnocení projektů bude pro SFŽP provádět Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) s využitím doplněných regionálních poradních sborů.

Příjemci podpory poskytované v rámci Prioritní osy 6 mohou být:

- územní samosprávné celky a jejich svazky, fyzické osoby, neziskové organizace, občanská sdružení, příspěvkové organizace, organizační složky státu, správci povodí a vodních toků, státní organizace a státní podniky, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků, právnické osoby, jimž je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu

Finanční alokace prostředků prioritních os

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond	Celkové zdroje (tis. Kč)
1	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	FS	2 482,69
2	Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí	FS	993,08
3	Udržitelné využívání zdrojů energie	FS	806,22
4	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování star. ekol. zátěží	FS	930,65
5	Omezování průmyslového znečištění a env. rizik	ERDF	248,07
6	Zlepšování stavu přírody a krajiny	ERDF	609
7	Rozvoj infrastruktury pro env. vzdělávání, poradenství a osvětu	ERDF	50,03
8	Technická asistence	FS	71,76
Celkem			6 191,49

FS – Fond stability

ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje

Integrovaný operační program

Prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu

Oblast podpory: 3.1 Organizace a řízení cestovního ruchu na národní a nadregionální úrovni

Podporované aktivity:

- zavedení a dlouhodobé naplňování satelitního účtu cestovního ruchu včetně regionálních satelitních účtů
- zavádění národního informačního systému pro informační centra
- destinační management – organizace cestovního ruchu na národní a nadregionální úrovni
- vytvoření standardní metodiky a datové opory analýzy a monitoringu pro aktualizaci základních koncepčních materiálů krajů v oblasti cestovního ruchu
- podpora tvorby koncepčních materiálů v oblasti cestovního ruchu na národní a nadregionální úrovni
- tvorba a informační podpora národních a mezinárodních standardů cestovního ruchu v ubytovacích a stravovacích službách a certifikace kvality služeb
- podpora rozšíření a zefektivnění využití informačních a komunikačních technologií v oblasti cestovního ruchu na národní úrovni (vytváření národních komunikačních platform, databází a e-slужeb)
- podpora koordinace a propojení regionálních komunikačních platform, databází a e-slужeb v oblasti cestovního ruchu
- podpora rozšíření a zefektivnění využití informačních a komunikačních technologií v oblasti cestovního ruchu ve specifických destinacích

- zavádění doporučených celostátních standardů cestovního ruchu (certifikace – manuály, metodiky)

Příjemci podpory:

- orgány státní správy a jimi zřizované organizace
- NNO, rozpočtové a příspěvkové organizace

Oblast podpory: 3.2 Podpora budování destinací cestovního ruchu národního a nadregionálního významu

Podporované aktivity:

- infrastruktura cestovního ruchu specifických destinací
- podpora komplexních projektů vybudování a rekonstrukce zařízení cestovního ruchu, které jsou součástí infrastruktury specifických destinací (doplnění a zlepšení infrastruktury v rámci kompaktních turistických regionů ležících na území více NUTS2 nebo v rámci sítě měst/míst rozložených po území ČR, nabízejících společné produkty) a odvětví cestovního ruchu (např. koordinované rozšíření vybavení v oblasti relaxační či wellness turistiky nebo konferenční a kongresové turistiky ve více destinacích)
- dobudování a zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu založené na přirozených kulturních atraktorech národního a mezinárodního významu
- dobudování a zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu navazujícího na obnovu a regeneraci nemovitých kulturních památek v kompaktních oblastech nebo budování sítí v jednotlivých lokalitách ležících na území více NUTS2
- zkvalitňování sportovně-rekreační turistické infrastruktury zejména v našich nejvýznamnějších horských oblastech a střediscích, příp. střediscích letní rekreace u vody
- rozvoj lázeňství a lázeňského cestovního ruchu
- péče o přírodní atraktivitu národního významu za účelem rozvoje cestovního ruchu
- podpora rozvoje podnikání v cestovním ruchu

Příjemci podpory:

- MMR
- Kraje

Prioritní osa 4: Aktivizace kulturních rozvojových zdrojů

Oblast podpory: 4.1 Obnova a ekonomizace využití kulturního dědictví

Podporované aktivity:

- komplexní obnova a využití kulturních památek ve vlastnictví státu nebo zapsaných na seznamu národních kulturních památek či na seznamu kulturního dědictví UNESCO
- komplexní obnova a využití sítí kulturních památek v lokalitách ležících na území více NUTS 2
- budování a modernizace památek ve vlastnictví státu nebo zapsaných na seznamu národních kulturních památek či na seznamu kulturního dědictví UNESCO a jejich vybavení pro uchování, ochranu a další využití kulturního dědictví s národní působností
- popularizace kulturního dědictví ve vazbě na ostatní podporované aktivity oblasti intervence 4.1
- dokumentace a propagace kulturního dědictví ve vazbě na ostatní podporované aktivity oblasti intervence 4.1

Příjemci podpory:

- orgány státní správy a jimi zřizované organizace
- kraje, obce, organizace zřízené kraji a obcemi
- svazky obcí
- církve
- NNO, rozpočtové a příspěvkové organizace
- soukromé podnikatelské subjekty

Prioritní osa 5: Revitalizace panelových sídlišť

Oblast podpory: 5.1 Regenerace panelových bytových domů

Podporované aktivity:

- sanace a zateplení obvodového pláště panelových domů (za účelem zvýšení energetické účinnosti)
- práce na panelovém domě prováděné k odstranění statických poruch nosných konstrukcí
- opravy konstrukčních nebo funkčních vad konstrukce domu
- opravy technického vybavení domů

Příjemci podpory:

- vlastníci panelových bytových domů postavených v letech 1950 až 1990 – obce, družstva, sdružení vlastníků, právnické a fyzické osoby

Oblast podpory: 5.2 Komplexní revitalizace prostředí panelových sídlišť

Podporované aktivity:

- úpravy sídlištního prostoru – zeleň, parková úpravy, chodníky, předzahrádky, lavičky
- rekonstrukce chátrajících objektů, které jsou přímou součástí soustavy panelových objektů
- budování či modernizace sportovních a rekreačních ploch jako součást sídlišť
- zlepšení infrastruktury v rámci sídlištních celků
- ekologické parkování na sídlišťích

Příjemci podpory:

- města, obce

Finanční alokace jednotlivých os

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond	Celkové zdroje (mil. Kč)
1	Modernizace veřejné správy	ERDF	290,04
2	Rozvoj informační společnosti	ERDF	383,67
3	Rozvoj cestovního ruchu	ERDF	776,48
4	Aktivizace kulturních rozvojových zdrojů	ERDF	264,92
5	Revitalizace panelových sídlišť	ERDF	476,63
6	Rozvoj systémů pro zajištění zdraví a kvality života obyvatel	ERDF	237,51
7	Technická asistence	ERDF	45,68
Celkem			2 474,93

REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY

Jedná se o regionální operační programy jednotlivých NUTS II:

- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

Regionální operační programy navazují na systém sektorových programů a své podpory směřují k řešení problémů vázaných na konkrétní region ČR. Podporují tak využití potenciálu daného území a přispívají k jeho vyváženému rozvoji.

Globální cíl regionálních operačních programů

Globálním cílem ROP je urychlení rozvoje regionů ČR, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a atraktivity pro investice a posílení kvality života obyvatel, při respektování vyváženého a udržitelného rozvoje regionů vycházející z využití jejich potenciálu.

Zaměření podpor Regionálních operačních programů (Specifické cíle ROP):

- modernizace technické infrastruktury zvyšující přitažlivost regionu pro investice při zohledňování ochrany životního prostředí,
- zvýšení prosperity regionu vytvářením prostředí pro rozvoj malých a středních podniků včetně prostředí pro inovace a vytváření nových pracovních příležitostí,
- zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu a na vytváření pracovních příležitostí,
- modernizace a zlepšení podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově, související s rozvojem hmotného prostředí, lidských zdrojů, kultury a volnočasových aktivit, přispívajících ke zvýšení atraktivity těchto území pro hospodářský rozvoj.

Pro programové období 2007–13 se připravuje 7 regionálních OP – pro každý region soudržnosti ČR. Prostřednictvím těchto 7 ROP, 7 SOP a OP Technická pomoc je v ČR realizován

cíl Konvergence politiky soudržnosti EU. Řídícím orgánem odpovědným za řádnou realizaci regionálního operačního programu je Regionální rada příslušného regionu soudržnosti.

Regionální operační plán NUTS II Severozápad (příklad)

Prioritní osa 1: Regenerace a rozvoj měst

Oblast podpory: 1.1 Revitalizace a regenerace městských aglomerací

Podporované aktivity:

- Revitalizace a zatraktivnění městských částí, tj. stavební obnova nebo dostavba budov, včetně související dopravní, technické infrastruktury, veřejného osvětlení, zeleně a zařízení pro volnočasové aktivity
- Regenerace brownfields – areálů dříve využívaných pro průmyslové, dopravní, vojenské, administrativní aj. účely ve městech pro jejich další veřejné využití včetně řešení dekontaminace postižených území, vč. související dopravní a technické infrastruktury jako součást širšího konceptu regenerace určitého území
- Programy pro regeneraci a revitalizaci urbanizovaných oblastí, jednotlivých měst, nebo jejich částí vč. zajištění procesu jejich zpracování za použití vhodných participativních metod
- Související projektová příprava, projektová dokumentace, architektonická soutěž
- Zvyšování know-how v oblasti regenerace a revitalizace měst vč. sdílení „dobré praxe“ v ostatních zemích EU

Oblast podpory: 1.2 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů

Podporované aktivity:

- Modernizace, fyzická obnova a dostavba základních a středních škol
- Modernizace vybavení základních a středních škol (např. vybavení pracovních dílen, laboratoří a počítačových učeben)
- Úpravy vzdělávací infrastruktury v návaznosti na potřeby dalšího vzdělávání (např. polyfunkční vybavení učeben s ohledem na kombinované využití pro běžné stupně škol a další vzdělávání komunitních škol)
- Modernizace a dostavba infrastruktury pro poskytování sociální péče (např. centra denních služeb, denní a týdenní stacionáři, chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením)
- Modernizace a dostavba zdravotnických zařízení (vytvoření komplexní infrastruktury v oblasti emergentní a akutní péče, malá centra primární zdravotní péče, budování školicích center a jejich vybavení, snížení ekologické zátěže, zdravotnické přístroje, zdravotnické laboratoře, informační centra a jejich vybavení, podpora optimalizace logistických a obslužných procesů)

Příjemci podpory:

- Kraje
- Obce – města nad 10 000 obyvatel,
- Organizace zřízené či založené městem nebo krajem
- Dobrovolné svazky obcí
- Neziskové náboženské organizace – NNO – Není nutné opakovat

Prioritní osa 2: Integrovaná podpora místního rozvoje

Oblast podpory: 2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury

Podporované aktivity:

- a) Revitalizace, regenerace a rozvoj obcí a jejich částí prostřednictvím:
- Stavební obnova a dostavba veřejných prostranství, náměstí, architektonických prvků;
 - Výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturní a komunitní život, veřejný sektor (včetně značení a úprav pro tělesně postižené);
 - Rekonstrukce a výstavby chodníků, pěších zón, podchodů, pásů pro cyklisty včetně značení a úprav pro tělesně postižené;
 - Rekonstrukce a výstavby veřejného osvětlení;
 - Renovace a zakládání veřejných zelených ploch, parků, rekreačních zón apod. (bez vazby na cestovní ruch);
 - Rekonstrukce a obnovy historických a kulturních památek (bez vazby na cestovní ruch);
 - Rekonstrukce a výstavby dětských hřišť, veřejných sportovišť a ploch pro volnočasové aktivity;
 - Investic do zlepšení dostupnosti a bezpečnosti veřejné dopravy (autobusové zastávky);
 - Rekonstrukce a výstavby místních komunikací včetně parkovacích ploch;
 - Rekonstrukce a výstavby místní technické infrastruktury.
- b) Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů:
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení vzdělávacích institucí vč. vybavení ICT (základní a střední školství, celoživotní učení, APZ, knihovny);
 - Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení institucí sloužících skupinám ohroženým vyloučením ze společnosti;
 - Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zdravotnických zařízení;
 - Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení předškolní a mimoškolní péče o děti;
 - Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení péče o seniory
- c) Infrastruktura pro hospodářský rozvoj
- Rekonstrukce a regenerace využití zchátralých objektů a výrobních areálů brownfields pro ekonomické aktivity nevýrobní povahy a občanskou vybavenost včetně rozšíření o nové sousedící plochy;
 - Rekonstrukce a výstavba související technické infrastruktury (kanalizace, vodovody, osvětlení, značení);
 - Rekonstrukce a výstavba přístupových komunikací.
- Příjemci podpory:
- Kraje (Zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů),
 - Obce (Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů),
 - Organizace zřízené či založené městem nebo krajem (§23 a další zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů), Dobrovolné svazky obcí (§46 a další zákona č.128/2000 Sb., o obcích),

- NNO (Zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů; Zákon č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů; Zákon č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů)

Finanční alokace

Číslo priority	Název priority	Celkové zdroje (mil. Kč)
1	Regenerace a rozvoj měst	248,7
2	Integrovaná podpora místního rozvoje	51,6751
3	Dostupnost a dopravní obslužnost	248,687
4	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	132,595
5	Technická asistence	19,3782

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Program rozvoje venkova vychází z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, který byl v programovém období 2004–2006 v gesci Ministerstva zemědělství. V novém programovacím období bude zahrnovat programy orientované na rozvoj zemědělských aktivit i programy na zlepšování životního prostředí, podporu rozvoje venkova a diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově, podporu malých obcí. Součástí se stane i v minulém období samostatný program program Leader.

Regeneraci brownfields se přímo či nepřímo týkají následující opatření v daných osách:

Osa 1 Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Výdaje:

- investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb – využití brownfield upřednostňováno), včetně nezbytných manipulačních ploch pro živočišnou výrobu
- investice do technologií
- investice do zemědělských staveb (rekonstrukce a výstavba nových staveb) pro rostlinnou výrobu
- investice do techniky pro tvorbu a údržbu krajiny

Forma a výše podpory:

- do výše 50–60 % uznatelných nákladů.

Osa 3 Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Opatření 3.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Charakteristika:

Podpora je zaměřena na diverzifikaci činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským činnostem, pro zahájení a rozvoj aktivit v oblasti doplňkové výroby, zpracování, zejména při využití obnovitelných zdrojů energie, přednostně s využitím existujících budov a ploch a vytváření nových pracovních míst a prosazování inovačních přístupů.

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch
 - nákup budov, strojů, technologie, zařízení, provozoven a dílen, PC, softwaru,
 - výroba decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů
 - marketingové studie
- Forma a výše podpory:
- max. 50 % uznatelných nákladů

Opatření 3.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Podpora je zaměřena na zvýšení stability venkova prostřednictvím zakládání a rozvoje mikropodniků s cílem vytváření pracovních míst a rozvoje bohaté hospodářské kultury nezemědělských aktivit. Oblastí podpory jsou drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatele.

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, provozoven a dílen, PC, softwaru,
- výroba decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů
- marketingové studie.

Opatření 3.1.3 Podpora cestovního ruchu

Podpora je určena pro vybudování rekreační infrastruktury pro malokapacitní ubytování, včetně stravování a rekreačních zařízení (koupaliště, hřiště). Podporováno bude také zajištění služeb pro turistiku, např. hippostezek včetně využití zvířat v rámci cestovního ruchu a nákupu a výsadby doprovodné zeleně.

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch
 - nákup budov, strojů, technologie, zařízení, provozoven a dílen, PC, softwaru,
 - výroba decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů,
 - marketingové studie,
 - nákup a výsadba doprovodné zeleně,
 - budování pěších a jiných tras mimo území lesů,
 - výstavba služeb pro turistiku a sporty.
- Forma a výše podpory:
- 50 % uznatelných nákladů pro podnikatelské subjekty, 90 % pro neziskové organizace

Opatření 3.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic

Předmětem je řešení situace malých obcí do 2 000 obyvatel. Jedná se o řešení základní infrastruktury (včetně vodohospodářské), využití obnovitelných zdrojů, odpadové hospodářství, budování místních komunikací a podpora zlepšení atraktivity vesnic.

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch (brownfields do 2 ha), případně nová výstavba a dále obnova a výstavba inženýrských sítí,
- budování a rekonstrukce vodovodů, kanalizace, ČOV,

- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, provozoven a dílen, PC, softwaru,
- výroba decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů,
- výstavba zařízení odpadového hospodářství,
- budování a obnova místních komunikací
- nákup a výsadba veřejné zeleně, parkové úpravy v obci,
- zpracování ÚPD
- investice na společenské a spolkové činnosti,
- úpravy pozemků pro výstavbu nových obytných a hospodářských objektů.

Opatření 3.2.1.2 Občanské vybavení a služby

Podpora bude zaměřena na zajištění chybějícího občanského vybavení a služeb (školských, zdravotnických, sociálních) na něž není možné získat mandatorní výdaje státu.

Příjemci dotace jsou pouze obce do 2 000 obyvatel.

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně nová výstavba budov, ploch, inženýrských sítí,
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, PC, software, ADSL.

Opatření 3. 2.2 Ochrana a rozvoj dědictví venkova

Zaměřeno na památkově cenné objekty a lokality

Výdaje:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), památkových budov a ploch
- zpracování studií, programů regenerace, soupisů památek,
- nákup budov, strojů, technologie, zařízení, PC, software, ADSL,
- investice na realizaci expozic, muzeí...

Opatření 3.4 týkající se získávání dovedností a propagace za účelem přípravy a provádění strategií místního rozvoje

Opatření přímo navazuje na program Leader+ v operačním programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Finanční alokace prostředků jednotlivých os

Osa	Název priority	Celkové zdroje (mil. Kč)
1	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	748,19
2	Zlepšování životního prostředí a krajiny	1 731,99
3	Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	565,74
4	Leader	156,63
5	Technická asistence	19,3782
	Celkem	3 217,58

FINANČNÍ MECHANISMY EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO PROSTORU (EHP) A NORSKA

V souladu s usnesením vlády České republiky č. 1011 z 13. října 2003 byla podepsána Dohoda o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP). V rámci této dohody byl zaveden nový finanční mechanismus, jehož prostřednictvím budou státy ESVO (Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království) v letech 2004–2009 přispívat zemím přistupujícím do EHP na projekty v rozšířeném vnitřním trhu. Norsko bude navíc přispívat i pomocí bilaterálního tzv. zvláštního norského finančního nástroje (Norsk finansieringsordning).

Na základě obou uvedených finančních mechanismů se státy EHP/Norsko zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru, a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, jako např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě aj.

Předpokládaná částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. Eur pro pětileté období 2004–2009 (z toho 48,54 milionů Eur v rámci Dohody o účasti v EHP a 62,37 milionů Eur podle Dohody o norském finančním mechanismu). Zajištění spolufinancování projektů v požadované minimální výši 15 % bude v odpovědnosti zprostředkujících subjektů: ústředních orgánů státní správy, krajských úřadů nebo dalších subjektů pověřených Národním kontaktním místem po dohodě s Kanceláří finančních mechanismů. V případě využití rozpočtů ústředních orgánů státní správy a krajských úřadů musí být tyto prostředky součástí příslušných rozpočtů.

Přehled prioritních oblastí a zaměření priorit Finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru (EHP):

- Uchovávání evropského kulturního dědictví.
- Ochrana životního prostředí.
- Rozvoj lidských zdrojů.
- Zdravotnictví a péče o dítě.
- Podpora udržitelného rozvoje – pomoc při prosazování a implementaci Strategii udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni.
- Vědecký výzkum a vývoj.

Žádost o grant může předložit:

- organizační složka státu (OSS);
- příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu (PO);
- kraj;
- organizace zřízená nebo založená krajem (kraj musí mít v organizaci většinový majetkový podíl);
- obec;
- svazek obcí;
- organizace zřízená nebo založená obcí (obec musí mít v organizaci většinový majetkový podíl);
- nestátní nezisková organizace (NNO);
- vzdělávací/výzkumné instituce;
- instituce ochrany životního prostředí;
- dobrovolné a společenské organizace;
- podnikatelský subjekt.

Předkladatel žádosti (žadatel) musí splňovat následující kritéria oprávněnosti:

- musí mít právní subjektivitu
- musí být zřízen v České republice
- předmětem žádosti musí být činnost vykonávaná ve veřejném zájmu na území České republiky

Tento fond skýtá zatím nevyužitý potenciál. V rámci 2. výzvy, ve které bylo k dispozici téměř 27,5 mil. EUR, mohli žádat o příspěvek žadatelé s téměř jakoukoliv právní formou (s různou mírou podpory, min. však 75%). Tento finanční fond se řídí svými vlastními pravidly, a není tedy závislý na členění programovacích období EU, tudíž ho bude možné využít i v „přechodném“ období (2006–2007), kdy nebudou pravděpodobně ještě přesně známy alokace na příslušné operační programy a jejich podprogramy, resp. opatření.

Kontakt:

Ministerstvo financí ČR

Centrum pro zahraniční pomoc

Nábř. Kpt. Jaroše 1000, 170 00 Praha 7

Poštovní adresa: Letenská 15, 118 10 Praha 1

E-mail: czp@mfc.cz

URL: phare.mfc.cz

Velvyslanectví Norského království

Hellichova 1, 118 00 Praha 1

E-mail: emb.prague@mfa.no

Web: <http://www.norway.info/>

PROGRAMY MŽP

Pod záštitou Ministerstva pro životní prostředí existuje pro rok 2007 Program péče o urbanizované prostředí, který se mimo jiné dotýká i problematiky brownfields:

Program péče o urbanizované prostředí

Předmětem programu je péče o zeleň v urbanizovaném prostředí.

Účelem programu je:

- napomoci uchování, obnově či zakládání významných ploch obecní zeleně (veřejně přístupné i vyhrazené zeleně) včetně zeleně výchovných, vzdělávacích, léčebných, sociálních a jiných obdobných zařízení s významnou socializační funkcí v sídelní krajině, a s cílem napomoci posílení biodiverzity v urbanizovaném prostředí.
- přispět k regeneraci přírodní složky životního prostředí území zatíženého průmyslovou, dopravní a výrobní funkcí,
- podpořit obnovu biologických hodnot nevyužívaných ploch a prostorů poškozených minulou výrobní, průmyslovou a dopravní činností (tzv. brownfields) v sídelní krajině zakládáním významných ploch sídelní zeleně,
- umožnit obnovu či zakládání ploch a koridorů sídelní zeleně jako součást realizace systému zeleně sídel, územního systému ekologické stability, zeleného stence kolem sídla či jako součást systému pěší a cyklistické dopravy
- umožnit systémový a koncepční přístup k rozvoji přírodních ploch v sídlech a k revitalizaci ploch brownfields,
- umožnit naplňování krajinných plánů obcí.

Program je určen pro žadatele s právní subjektivitou – soukromé i veřejnoprávní subjekty – vlastníky dotčených pozemků, pro nájemce dotčených pozemků pouze s písemným souhlasem vlastníka.

Opatření, na jehož studii se žádá o finanční prostředky, nesmí sloužit k podnikatelským záměrům. Finanční prostředky nelze přidělit na pořízení studií k opatřením, která jsou běžnou údržbou či péčí, danou zákonnou nebo smluvní povinností žadatele.

Přidělené finanční prostředky jsou čerpány z rozpočtu kapitoly 315 – Ministerstvo životního prostředí jako neinvestiční

dotace. Finanční prostředky lze využít k úhradě maximálně 80 % výše nákladů na pořízení studií uvedených v článku 2 této směrnice. Finanční prostředky nemohou být použity na pořízení studie v souběhu s jinými zdroji ze státního rozpočtu.

Průběh programu se řídí dle směrnice Ministerstva životního prostředí pro rok 2007 k Programu péče o urbanizované prostředí. Směrnice a další informace jsou zveřejněny na internetových stránkách ministerstva „<http://www.env.cz>“ v rubrice Životní prostředí – Lidská sídla.

Kontakt:

Ministerstvo životního prostředí
Odbor ekologie lidských sídel a člověka
Vršovická 65
100 10 Praha 10

Ing. arch. Markéta Alexová
tel: 26712 2774
E-mail: marketa_alexova@env.cz
Web: <http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/sidla>